

НОВ БЪЛГАРСКИ УНИВЕРСИТЕТ

ДЕПАРТАМЕНТ

“ИКОНОМИКА”

1618 София, ул. Монтевидео 21; стая 603; тел.: 8110603

РЕЦЕНЗИЯ

за

оценка на кандидат по конкурс за заемане на академична длъжност „ПРОФЕСОР“ в професионално направление 3.8. „Икономика“

Кандидат: доц. д-р ДАРИНА ГЕОГИЕВА ЗАИМОВА, Тракийски университет, Стопански факултет, катедра "Индустриален бизнес и предприемачество", (единствена кандидатура по обявения конкурс).

Тема на монографичен труд: "Биоикономика и устойчиво развитие", Изд. Дъга +, ISBN 978-619-7251-44-9, 248 стр., 2023г.

Член на научното жури: Проф. д-р Иван Йочев Боевски – Нов български университет, гр. София, 3.0. „Социални, стопански и правни науки“, 3.8. „Икономика“.

Основание за представяне на рецензията: Участие в състава на научното жури по конкурс за заемане на академична длъжност „ПРОФЕСОР“, съгласно Заповед № 3133 от 19.09.2023 г.

Реценцията е разработена при спазване на изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за неговото прилагане, Правилник за развитието на академичния състав в Тракийски Университет – Стара Загора и при изпълнение на наукометричните критерии за ПН 3.8., Икономика“ за заемане на академична длъжност „ПРОФЕСОР“.

КРАТКИ БИОГРАФИЧНИ ДАННИ ЗА КАНДИДАТА

Дарина Георгиева Заимова завършила бакалавърска степен по „Стопанско управление“ (през 2002 г.) и магистърска степен по „Бизнес администрация“ (през 2004 г.) в Икономически университет - Варна. През 2008 г. тя придобива образователна и научна степен „доктор“ в научно направление 3.8 Икономика, по научна специалност 05.02.18 „Икономика и управление (селско стопанство)“ в Тракийски университет. По време на докторантурата тя е специализант в Institute of Agricultural Economics of the Christian-Albrecht University, Department of Farm Management and Production Economics, Кил, Германия.

През 2009 г. тя е назначена като „Асистент“ към катедра „Мениджмънт“ на Стопански факултет на Тракийски университет. За академичната 2010-2011 г. д-р Заимова е постдокторант в European Research Institute on Cooperative and Social Enterprises – EURICSE, Тренто, Италия, работейки по проект на тема Cooperative models in the agricultural sector: Development perspectives and solutions across Europe (Italy and Bulgaria). От 2012 г. заема академичната длъжност „Доцент“ в катедра „Индустриален бизнес и предприемачество“ на Стопански факултет на Тракийски университет. Курсовете, които води са в областта на планиране и прогнозиране, предприемачество, социално предприемачество, устойчиво развитие, инновации, биоикономика, и др. в бакалавърските и

НОВ БЪЛГАРСКИ УНИВЕРСИТЕТ

ДЕПАРТАМЕНТ

“ИКОНОМИКА”

1618 София, ул. Монтевидео 21; стая 603; тел.: 8110603

магистърските програми към катедра „Индустриален бизнес и предприемачество“. Курсовете са на български, английски и руски език.

В професионалната си кариера доц. д-р Дарина Заимова работи и специализира във водещи университети в Германия, Италия, Испания, Белгия, Унгария, Сърбия, Естония, Казахстан, Полша, и др. Член е на Съвета по ресурсна ефективност и кръгова икономика към БАН, и на Комисията за развитие и прилагане на иновациите и кръговата и биобазирана икономика към Министерството на икономиката и растежа. Има значителен опит като координатор и участник в национални и международни проекти. Притежава административен опит като зам. ректор по проектната дейност в Тракийски университет, и зам. ректор по международната дейност в Павлодарски държавен педагогически университет, Казахстан. Дарина Заимова е Председател на УО на GO-UP бизнес инкубатор. Участва в редколегиите на три международни списания.

1. Оценка за съответствие с минималните национални изисквания и изискванията на Тракийски университет

При задълбочен преглед на документите, представени от г-жа Заимова за участие в конкурс за заемане на академична длъжност професор по „Икономика и управление (икономика и бизнес, предприемачество)“, област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8. Икономика за нуждите на катедра „Индустриален бизнес и предприемачество“ в Стопански факултет на Тракийски университет, ДВ. № 52/16.06.23г., резултатите по показатели са както следва:

Група от показатели	Минимални изисквания	Изпълнение
A	50	50
В	100	100
Г	200	251,60
Д	100	435
Е	100	525
Ж	100	155
Общо	650	1516,6

Дарина Заимова има общ сбор 1516,6 точки, при изискуеми 650 точки (над 130% над минималните национални и допълнителните изисквания на Тракийски университет). Следователно, кандидатът представя научна продукция и материали, превишаващи минималните национални и допълнителните изисквания на Тракийски университет.

2. Изследователска дейност и резултати

За участие в обявения конкурс за академичната длъжност „професор“, доц. д-р Дарина Заимова представя 37 публикации, които не повтарят научните трудове за придобиване на ОНС „доктор“.

Представените за участие в конкурса научни трудове се разделят в следните категории:

НОВ БЪЛГАРСКИ УНИВЕРСИТЕТ

ДЕПАРТАМЕНТ

“ИКОНОМИКА”

1618 София, ул. Монтевидео 21; стая 603; тел.: 8110603

- 1) Хабилитационен труд/ монография – Тема: „Биоикономика и устойчиво развитие“, Изд. Дъга +, ISBN 978-619-7251-44-9, 248 стр. Година на публикуване: 2023г. – 1 брой;
- 2) Статии и доклади, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация – 14 броя;
- 3) Статии и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове – 14 броя;
- 4) Публикувана глава от колективна монография – 7 броя;
- 5) Публикуван университетски учебник или учебник - 1 брой.

Относителният дял на всяка от посочените категории в общия брой научни трудове, представени за рецензиране е както следва: 22% са монографии и глави от монографии; 3% - учебник; 76% - статии.

От общия брой научни трудове 81 % са публикувани на чужд език (английски и руски език), а останалите 19 % са на български език.

От анализа на представените трудове достигам до извода, че доц. д-р Дарина Заимова има достатъчно публикации, които напълно съответстват на изискванията на обявения конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“ в ПН 3.8 „Икономика“.

2.1. Оценка на монографичния труд или други публикации, съответстващи по обем и цялостност на монографичен труд, включваща оценка на научните и научно-приложните приноси на автора.

Монографията на доц. д-р Дарина Заимова обхваща актуална и значима проблематика, свързана биоикономиката, секторното, финансовото и институционалното развитие на свързаните терминология, понятиен апарат и фактическо приложение в Европа. Това е интердисциплинарно и широкообхватно изследване с теоретичен и научно-приложен характер. То се основава върху значителен брой източници на български, английски, немски, и руски източници. Изследването представя и синтезира водещите идеи и концепции в областта на биоикономиката, понятието за устойчиво развитие и процесите на трансформация в секторната икономика, методологията и подходите за екологична оценка на продуктите и услугите на биоикономиката, приложението на теориите на заинтересованите страни и на социалните мрежи спрямо възможностите за всеобхватно проучване на устойчивостта и прехода към устойчивост на регионите.

Монографията представя комбиниран фокус върху трансформацията на традиционните сектори и еволюцията на традиционни термини като корпоративна социална отговорност, стандарти за управление и секторни стандарти за сертифициране. Последователно са разгледани тенденциите в пазара на труда, приложението на новите технологии и дигитализацията, финансовите инструменти и финансови пазари.

НОВ БЪЛГАРСКИ УНИВЕРСИТЕТ

ДЕПАРТАМЕНТ

“ИКОНОМИКА”

1618 София, ул. Монтевидео 21; стая 603; тел.: 8110603

Оценката на приносите на автора на монографичния труд синтезирам в следните три насоки:

- 1) **Теоретични приноси**, свързани с дефиниране, систематизиране и развиване на идеите и теориите за „устойчиво развитие“, „биоикономика“, „кръгова икономика“, „екологично предприемачество“ и „еко-иновации“.
- 2) **Методологични приноси** – анализирани са избрани теоретични модели, които променят разбирането за същността и проблемите на устойчивостта и свързания понятиен апарат. Изследванията се отнасят до широкия спектър от хетерогенни елементи, вариращи от икономически параметри, социалните отношения, технологичен напредък и екосистемни модели, което от своя страна обогатяват модела "причина-ефект".
- 3) **Практико-приложни приноси**, свързани с изследване на основните принципи, анализ и оценка на понятието за биоикономика; пазар и потребителско поведение в контекста на биоикономиката/ биобазираните индустрии; еко-предприемачеството и възможностите за модифициране на производствените системи; управление на иновациите и инновационните процеси; връзката между техология, околната среда и общество; възможностите за управление на възобновяемите енергийни източници; и синергичен ефект по паралела на икономически, социални и екологични ефекти.

В обобщение монографията на доц. д-р Дарина Заимова представлява хабилитационен труд, разработен на високо научно ниво и с оригинални приноси в теоретичен и практически аспект.

2.2. Оценка на приносите в останалите приложени публикации, направени след назначаването на академичната длъжност „професор“. Тя включва и оценка на изискването за рецензираност на изданията.

Доц. д-р Дарина Заимова е представила справка за оригинални научни приноси на публикациите, извън хабилитационния труд. В тях, мога да откроя следните приносни моменти:

- **Теоретични и научно-приложни приноси в областта на социалната икономика и социалното предприемачество, екологично предприемачество и бизнес практики, дигитализация и нови технологии.**

Проведените обзорни и емпирични изследвания, публикуваните резултати, популяризирането им на научни форуми, създаването на нови учебни програми и разработването на учебни курсове са принос към утвърждаването и развитието на научната област „социална икономика“ и „социално предприемачство“.

Формулиран и приложен е интегриран подход при анализ и оценка на кооперативните организации и тяхното развитие.

НОВ БЪЛГАРСКИ УНИВЕРСИТЕТ

ДЕПАРТАМЕНТ

“ИКОНОМИКА”

1618 София, ул. Монтевидео 21; стая 603; тел.: 8110603

Изследвани са възможностите за модифициране на производствените системи, за диверсифициране на производствени типове, и източниците на допълнителни инвестиции. Фокус е поставен върху потенциалът за развитие на пазарите за био базирани услуги и продукти, и организиране процеса на комерсиализация – пазарна диференциация, генериране на приходи, алтернативни услуги, и устойчивостта на екосистемите.

Адаптириани са социално-икономическите знания спрямо дигитализацията на селското стопанство и селските райони, включително въздействието върху съществуващите и бъдещите предизвикателства.

- *Теоретични и методологични приноси в областта на социалната икономика и социалното предприемачество, екологично предприемачество и бизнес практики, дигитализация и нови технологии.*

Интегрирани са иконометрични модели при анализ и оценка въздействието на социалните предприятия, като се оценява не само икономическата ефективност, но и източниците и количествата на компонентите на неефективност в анализираната извадка от данни.

Изследвани са икономическите и производствените дейности, институционалните и социалните фактори, и най-общо характеристиките и ограниченията на средата, които допринасят за социалната, икономическата и екологичната устойчивост и подкрепят добрите инициативи и практики в кооперативното движение. Използвани са както параметрични и непараметрични модели (DEA, SFA, LCA), така и аналитични методологии като Institutional Analysis and Development (IAD).

В контекста на биоразнообразието и мултифункционалността на земеделието, са изследвани: методи за анализ и тенденции на пазара; анализ на обществени и поведенчески характеристики, техники за наблюдение на потребителското поведение; събиране на данни и техники за анализ, симулационни методи, разработване на прототипи и приложение на въпросници; изследване на потребителското поведение.

Разработени са сценарии за развитие на дигитализацията в селските райони.

- *Теоретични приноси в областта на устойчивото развитие и биоикономиката*

Анализирани са дългосрочните трансформации и промени в социално-икономически системи, селското стопанство, добива на природни ресурси, ефективното използване на възобновяемите енергийни източници, моделите на производство и потребление, и т.н. се основава на междусистемните връзки, за които идентифицираните проблеми се отнасят. Използвани са теоретични модели, които променят разбирането за същността и проблемите на устойчивостта.

НОВ БЪЛГАРСКИ УНИВЕРСИТЕТ

ДЕПАРТАМЕНТ

“ИКОНОМИКА”

1618 София, ул. Монтевидео 21; стая 603; тел.: 8110603

Посочените приноси са в съответствие с професионалното направление на конкурса и с преподавателската дейност на доц. д-р Дарина Заимова. Те представляват ценни и значими за науката и практиката изследвания. Всичко това ми дава основание за висока оценка на нейната научно-изследователска работа и трудове, с които тя участва в конкурса за заемане на академичната длъжност „професор“.

2.3. Цитиране от други автори

Кандидатката е представила „Справка от ЦУБ на ТрУ за цитирания, включени в базите данни Web of Science и/или Scopus“. Представените за рецензиране цитирания са както следва:

- Цитирания или рецензии в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация или в монографии и колективни томове – 26 броя;
- Цитирания в монографии и колективни томове с научно рецензиране – 2 броя;
- Цитирания или рецензии в нереферирани списания с научно рецензиране – 5 броя.

Публикациите на доц. д-р Дарина Заимова са цитирани приоритетно от чужди автори. В резултат, на което кандидатката получава 435 точки, при изискуеми 100 от минималните национални изисквания и тези на Тракийски университет.

Горепосоченото ми дава основание да направя заключението, че доц. д-р Дарина Заимова е утвърден автор-изследовател на националната и особено интернационална научна сцена.

3. Учебна и преподавателска дейност

Общият преподавателски стаж (в България и чужбина) на кандидатката е повече от 15 години към момента на изготвяне на рецензията. Личните ми наблюдения върху преподавателската дейност на доц. д-р Дарина Заимова датират от 2008 г., като за този период ще бъде и моята оценка, при използване и на предоставената справка за дългосрочно атестиране.

3.1. Учебна работа на кандидата и разработени учебни програми

Доц. д-р Дарина Заимова чете лекции в курсове в ОКС „бакалавър“ и ОКС „магистър“ по дисциплините: Иновации и инновационна политика; Интелектуална собственост; Организация на социалните предприятия; Планиране и прогнозиране; Планиране на устойчивото регионално развитие; Планиране на устойчивото развитие; Предприемачество; Социална динамика на предприемачеството; Управление на предприемаческата среда; Лидерство и корпоративна социална отговорност; Социално предприемачество; Бизнес модели в социалната сфера; Бизнес планиране; Управление на качеството. В допълнение на тези дейности тя е била научен ръководител на 6 успешно защитили дипломанти и 1 успешно защитил докторант. Участва като гост-лектор в престижни международни форуми, членува в международни редколегии, както и има международна експертна и консултантска дейност.

НОВ БЪЛГАРСКИ УНИВЕРСИТЕТ

ДЕПАРТАМЕНТ

“ИКОНОМИКА”

1618 София, ул. Монтевидео 21; стая 603; тел.: 8110603

3.2. Публикувани учебни материали

Доц. д-р Дарина Заимова е ръководител на МП „Корпоративно предприемачество“, която е разработена на български, английски и руски език съвместно с Павлодарски държавен педагогически университет. В рамките на разработените от кандидатката учебни програми са интегрирани темите относно управленските процеси и дейности свързани със стратегическото планиране и маркетинг, информационните технологии, планиране и управление на човешки ресурси и специфичните етични проблеми в областта на социалната икономика и биоикономиката. В практиката, доц. д-р Дарина Заимова стимулира колективното обучение с акцент върху ключовите фактори за генериране на позитивна промяна и развитие на селските райони посредством изградена мрежа от бизнес и академични организации.

4. Административна и обществена дейност

Доц. д-р Дарина Заимова е ръководител на 4 международни проекта (финансиирани по Erasmus+ KA2 Strategic Partnerships, Marie Curie IAPP, FP7-PEOPLE-2013-IAPP, Horizon Booster Results) и на 1 национален проект (Програма "Политики за младежта в сферата на околната среда"), координатор на 1 национална научна програма, участник в 9 международни проекта (Erasmus+ KA2 Strategic Partnerships, Interreg Balkan Mediterranean Programme, BBI- JTI-2020, Horizon Europe), и участник в 4 национални проекта.

Съ-основател и Председател е на Управителния съвет на GO-UP бизнес инкубатор. Участва в екипа на Съвета по ресурсна ефективност и кръгова икономика към БАН, и на Комисията за развитие и прилагане на иновациите и кръговата и био- базирана икономика към Министерството на икономиката и растежа.

В професионалната си кариера доц. д-р Дарина Заимова е била Ръководител на Отдел „Проекти“ на Тракийски университет, Зам. Ректор по Проектната дейност на Тракийски университет, Зам. Ректор по Международната дейност на Павлодарски държавен педагогически университет. Към момента доц. д-р Дарина Заимова е Зам. Ректор по Научноизследователската и международната дейност на Тракийски университет.

Гореизложените факти ми дават пълно основание да заключа, че доц. д-р Дарина Заимова със своята административна и обществена дейност се вписва напълно успешно в и съдейства адекватно за развитието и усъвършенстването на академичния процес в Тракийски университет.

5. Лични впечатления от кандидата

Познавам кандидатката над 15 години и имам преки наблюдения както върху нейната административна, така и върху научната и академичната ѝ работа. Първоначалното ми убеждение, че тя е много добре теоретично-практически подгответ преподавател, се затвърждаваше и положително допълваше във всички следващи години. Моето впечатление е, че тя е търпелив, кооперативен, организиран човек, на който може да се разчита и да се има доверие.

НОВ БЪЛГАРСКИ УНИВЕРСИТЕТ

ДЕПАРТАМЕНТ

"ИКОНОМИКА"

1618 София, ул. Монтевидео 21; стая 603; тел.: 8110603

6. Минения, препоръки и бележки по дейността и постиженията на кандидата

Както вече споменах, познавайки доц. д-р Заимова от много години и следейки с радост и задоволство, нейното академично и научно-приложно развитие, бих си позволил да препоръчам да запази или дори да ускори темповете на това развитие

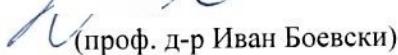
7. Заключение

Всичко гореизложено ми дава основание да оцена с пълна убеденост положително преподавателската, научната и научно-приложната дейност на **ДАРИНА ГЕОГИЕВА ЗАИМОВА**. Тази оценка е моето основание безусловно да считам и заявя, че тя е изключително подходяща за заемане на академичната длъжност „**ПРОФЕСОР**“.

Затова бих желал напълно категорично и без всякакви съмнения да предложа на уважаемото научно жури *да гласува положително*, а на академичните органи на ТРАКИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ – Стара Загора да изберат доц. д-р **ДАРИНА ГЕОГИЕВА ЗАИМОВА** на академичната длъжност „**ПРОФЕСОР**“ в професионално направление 3.8 „Икономика“ към ТРАКИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ – Стара Загора, Стопански факултет, катедра "Индустриален бизнес и предприемачество".

Дата: 26.10.2023 г.

ЧЛЕН НА ЖУРИТО:

(проф. д-р Иван Боевски)